އަލްސުލްޠާން މުޙައްމަދު ފަރީދު ދީދީ

● 125 ވަނަ އަހަރުގައި ރަސްކަލުންގެ ތަޚުތުގެ
މަޤާމަށް ވަޑައިގަތުމަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އެހެނަސް
ޤައުމީ ހިންގުމުގެ ބާރު ދީފައިވާ ގާނޫނު އަސާސީ
ހުރި ގޮތުގެ ބިލު ފާސްކުރަން ނުކުރެވުނެވެ. އެއީ
އަމީރު މުޙައްމަދު ފަރީދުއްދީން ދީދީ އަމީރުގެ
އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު އަމީނު ދީދީއާއި ޖެހި
ހަނދާނުގެ ބިލު ފާސްކުރެވިއެވެ.

ރަސްކަލުމެންގެ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދުވަސް
ބަލައިގަތުމަށް އެދިވަޑައިގެންނެވި ރިޔާސީ
ޖުމްހޫރިއްޔާ "ރިޔާސީ ރަސްމީ ރިޔާސަތު" ގެ ގޮތުގައި
ވަޒީރުންނެވެ. މި ގޮތަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ދެއްވިއެވެ. ރަށްރަށުގެ އަތޮޅުތަކުގެ ވެރިން ރަސްކަލު
ކުރުމުގެ ހިތުމަތާއި ހިންގުމުގެ ތެރޭގައި ބާރު
ރަސްމީ ދިވެހި ޤައުމީ ޙަޤީޤަތް ވަގުތު ދީފައިވާ ރަސްކަލު
އެއްވުމުގެ. މިގޮތުން ދިވެހި ރަސްކަލުންގެ ތަޚުތުން
ނަގާފައިވާ ރިޔާސީ ރަސްމީ ރާއްޖޭގެ ޤާނޫނެވެ. އަދި
މިގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން އަމީރު ޙަސަން ރަސްރަސްކަލުގެ
ހުރިހާ ބާރުތައް ދޭން ރަސްމީ ބަޔާން ކޮށްދެއްވީ
އަދި ރަސްކަލުގެ ރަސްކަލުގެ އެއްބަސްވުން އެއް ކުރި
ވަޑައިގެން ރައީސުގެ ރަސްމީ ހިނގާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި
ވަގުތު އެއްބަސްވުމުގެ އަދަދު ފާހަގަކުރެވޭ ތާރީޚުގައި
ރަސްކަލުގެ އަބުރުން ޤަބޫލުކުރެވިގެން ދުވަސް
ދުވަހުން ދެއްވިއެވެ. (ރަސްމީ ދުވަހުގެ ތާރީޚު
20 އަހަރު 22 ސަނަތުގެ) ހިޖުރައިން 744

(1343 ހ.) ގައި މިއަހަރު ރަސްކަލުގެ ސަރުކާރު
އިންތިޚާބު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ދިރުވައި ދިރުވާ
ރަސްކަލު ހަދިޔާގެ ފިހާރައިން ޢަބްދުއްލާހު
ޖަލާލުއްދީނު ރަސްމީ ހިނދުގައި އަހުރަފުލް ރަސްމީ
ސަރުކާރު ސަލާމް ފިހާރަ ފާސްކުރެއްވުން. އިންތި
ޚާބީ އަމަލު ރަސްކަލުގެ ފިލާބިދު ދުވަހު ދިއުމަށް
އަމީރު ޖަލާލުއްދީނު ސަބަބުން އިންތިޚާބީގެ
ދިރިހުރި ރަސްކަލު އެނގޭއެވެ.

އަމީރު މުޙައްމަދު ފަރީދުއްދީން (ފިހާރު
އަލްސުލްޠާން މުޙައްމަދު ފަރީދު ދީދީ ސަރުކާރު
ސަރުކާރުން) ގެ ރަސްކަލު އެނގޭ ސަބަބު
ރަސްމީ. ރަސްކަލު ދިރިހުރި ހިންގުމުގެ ވަގުތު
ބަދަލު ފަސްޓް ޖަލާލް އަމީރު ޢަބްދުﷲ
ރަސްކަލު ފަރީދު ދީ މުޙައްމަދު ޖަލާލުއްދީން
ވަޒީރު ފަސް ރަސްކަލު ބިލުގެ ސަބަބުން
ހުވާ ކުރެއްވިއެވެ. ރަސްކަލުގެ ރަސްކަލު ފިހާރައިން
އެހެންނަމަ އަދި ވިލާ ސަރުކާރު ރަސްކަލު ގެ ފިހާރަ
ރަސްމީ ސަރުކާރު އެހެނަސް ރަސްކަލު ރަސްކަލު
ދިރިހުރި ރަސްކަލު ވަޒީރު އެއްވިއެވެ.

ރަސްކަލު ރަސްކަލުގެ ސަރުކާރުން 16 އަހަރު
ދިވެހި އެހެނަސް ފިހާރަ ފާސްކުރެވުނު މުޙައްމަދު ފަރީދު-
ދީން (މުޙައްމަދު ފަރީދު ދީދީ) ރަސްކަލު
އަދި ރަސްކަލު ސަރުކާރު "ބުރު" ސަލާމް ގަނޑު

ރަދުންގެ ސަލްތަނަތުގައި 1362 ގައި ރާއްޖޭގެ
ރަށްތަކަށް އިސްލާމްދީން ފެތުރިގެންދިޔައެވެ. އެ
ރަދުންނަށް ރަށްސަތޭކައި ދުރު ހުންނަވާނީ
ހ އަހަރުދުވަސްވެ. އަވަހާރަވި ރަދީ ރަނިން
745 ވަނަ އަހަރުގެ ޝައުބާން މަހުގެ 2 ވަނަ ދުވަހު
ނަމަކީ އިބްނު ބަތޫތާ ބަތަލް ސުލްޠާނާ ޚަދީޖާ
ވިއެވެ.

1343 މ. ގައި އިބްނު ބަތޫތާ ރާއްޖެއަށް
ފުރަތަމަ އައީ (ސުލްޠާނާ ޚަދީޖާގެ ރަސްކަމުގައި)
ހެނދުނު ރަށްސަތޭކައި ބަޔަކު ހުންނަވާ އަލްވަޒީރު
މުހައްމަދު ޖަމާލުއްދީނެވެ. މި ރަސްކަލާނގެ އިބްނު
ބަތޫތާ އެކު ވަރަށް ގިނަ ދުވަސް އުޅުއްވައި އަލްވަޒީރު
ފިސްލާނަރުގެ ގެއަށް ވަޑައިގެން އިބްނު ބަތޫތާ ރާއްޖޭގެ
ވާހަކަތައް ލިޔުނީ ހުކުރު ވެރިކަމުގެ ދުވަހެވެ. ރަދުން
ސުލްޠާނާ ޚަދީޖާ ރަސްކަމުގެ ސަލްތަނަތުގެ
އެ ވަރަށް ގިނަ ފަދަ ތަކެތީގެ ރިހުމުން ދިނުމުގެ
ތިބީގައި ހުސްނު ބަތަލްވެވެ.

އަލްވަޒީރު މުހައްމަދު ޖަމާލުއްދީނުއްދީން
ސުލްޠާން "ޝިހާބުއްދީން" އަވަހާރަވުމުގެ ފަހުން
މުޤަދްދަސް ބޭރުކުރެވުނީ ގައި ދީފާ ހިންގުނެވެ.
އެއީ ބަދައެއް ހުރި ދުވަހު ޒަމާނުގައި ދިވެހީންނެވެ.
އެކޮޅު ހިންގަވާފައެވެ. އޭރު އެނބުރިހިންގައި
ސުލްޠާނާ ޚަދީޖާ އެކަމާ ގުޅުނު ހިސާބުން ބަލާ
ޖަމާލުއްދީން ފަހަރު އެވަގުތުގެ ހިސާބުން ވަނީއެވެ.

ސުލްޠާނާ ޚަދީޖާ އިސްލާމްދީން މާލޭގައި
މަސްތުވާ އެއްޗެހި ރައްޔިތުންނަށް ހަރާމް ކަމުން
ދިސްލޮފަލަ ގެއްލުވި ރަށްތަކަށް ރަށްސަތުވޭގައި
ރަދުންވެސް ދީން އިސްލާމްކުރެއްވި މާލެއިން ދުރުގައި
ގާތް ދުވަހު ދިޔައިމާ ބޮޑު ދުވަހުގައި އިތުރުވާނޭ
ބަސް ހިފި މަޤާމަށް ޢިދާރީ ދާއިރާގައި ދަރުބާރު
ވަގުތާ ސަލާމް ދުވަހު 8 ވަނަ ރޭގައި 25 އަހަރު
ދުވަހުގެ ޢުމުރުގައި ސުލްޠާން ޢަލީ ހިންގެވި
ދަރަނިގެ ހިންގުން ދިވެހި ދައުލަތުގެ މަޤާމުގައި
ދިރުނު ދަރަނިގެ ރަސްކަމުގެ ތަނުގައި ބަދަލުވިއެވެ.